

Valgprogram Grønn Liste 2022/2023

Grønn Liste er en partipolitisk uavhengig studentliste som vil arbeide for et mer bærekraftig, fremtidsrettet og rettferdig universitet i Bergen.

Med et universitet som regnes som ledende innen forskning på klima og miljø, vil vi at Universitetet i Bergen inntar en tydeligere rolle på veien mot en mer bærekraftig fremtid for oss alle. Universitetet har også satt seg et mål om å bli et klimanøytralt universitet innen 2030 - det betyr at vi må handle nå.

Grønn Liste prioriterer miljø og klima, og ønsker å bidra til universitetets grønne skifte. Universitetet lytter også til våre forslag da vi nylig fikk gjennomslag for at klima og miljøspørsmål skal bli en integrert del av førstesemesterstudiene på alle fakultet.

I år skal vi fortsette det viktige arbeidet med små og store tiltak som kan gjøre studenthverdagen, campus, forskning og undervisning bedre for studentene, men også bedre for miljøet. Et effektivt og rettferdig universitet er også et bærekraftig universitet. Små tiltak betyr noe når det angår flere titalls tusen studenter og ansatte. Vil du gjøre noe lite for noe stort? Stem Grønn Liste i år!

Grønn Listes kjernesaker 2022/2023:

- 1. Mer praksis i studieløpet**
- 2. Minst 50% vegetarmat i Sammens kantiner**
- 3. Panteordning for pensumlitteratur**

Oversikt:

1. Et universitet som tar ansvar

1.1 Forskning og undervisning

1.2 Tverrfaglighet

1.3 Open access

1.4 Forbruk

1.5 Reiser

1.6 Investeringer

2. Utdanning og læringsmiljø

2.1 Kvalitetssikring av universitetet

2.2 Førstesemesterstudier

2.3 Pensumlitteratur og digitalt campus

2.4 Eksamen

2.5 Bibliotek og lesesaler

2.6 Kvotering

3. Et synlig studentdemokrati

3.1 Universitetsstyret

3.2 Studentdemokrati

3.3 Transparens

3.4 Personvern

4. Studentvelferd

4.1 Helse

4.2 Bærekraftig mat

4.3 Sykkel og kollektivtransport

4.4 Studentboliger

4.5 Kultur

1. Et universitet som tar ansvar

Universitetet i Bergen er en stor offentlig institusjon, og etter å ha forpliktet seg til å bli et klimanøytralt universitet innen 2030 har vi både et ansvar og en mulighet til å gå foran på veien mot et mer rettferdig og bærekraftig samfunn. Som en fremtidsrettet utdanningsinstitusjon må UiB tørre å satse på nye og

slagkraftige løsninger som fører til reelle endringer, som bli mer enn kun symbolpolitikk.

1.1 Forskning og undervisning

Privat finansiering medfører etiske utfordringer som krever grundig gjennomgang. UiB må sette verdien av forskning som fri og selvstendig veldig høyt, og forholde seg til forskningsetiske retningslinjer uttalt blant annet av NENT.

- Fordi UiB har satt seg et mål om å være et bærekraftig universitet bør vi bli tydeligere på vår relasjon til næringslivet. Dette betyr at støtte fra virksomheter som i stor grad bidrar til økte utslipp og forurensing i samfunnet og globalt, ikke bør mottas uten videre.
- UiB har et klart forbedringspotensial på forskningsformidling til den generelle befolkningen. Universitetet må legge inn mer ressurser på formidling av egen forskning, spesielt innenfor ledende felt som klima, miljø og havforskning.

1.2 Tverrfaglighet

UiB burde i større grad bruke sin styrke som breddeuniversitet i forskning og utdanning. Klima- og miljøforskning er tverrfaglige prosjekt som må inkludere alle fakultetene ved Universitet. Her ligger noe av nøkkelen til å løse dagens klima- og miljøproblem.

- UiB bør tilby flere fag som gir studenter muligheten til å se en problemstilling fra flere fagperspektiver.
- UiB bør gjøre flere innføringsfag på forskjellige fakultet mer tilgjengelig for alle studentene

- Vi vil ha mer samarbeid på tvers av fakultet og institutt, og større insentiver for dette. Om det krever en endring av fakultetenes økonomiske organisering ønsker vi det.
- Frie studiepoeng er et viktig insentiv for mer tverrfaglighet. Grønn Liste mener at alle studieprogram ved UiB burde utarbeide et minstekrav til antall frie studiepoeng som må overholdes ved alle linjer som ikke er profesjoner. Profesjonsutdanningene burde likevel inneholde fag som gir studentene et breddeperspektiv som går utover eget fagfelt.
- Flere tverrfaglige linjer burde tilbys på ulike nivå, også masternivå. De linjene som eksisterer i dag bør styrkes.
- De fleste fakultetene på UIB har fag der matte er et viktig grunnlag. Derfor bør vi ha et felles mattesenter som kan heve mattekompetansen på UIB generelt.

1.3 Open access

- Alle publikasjoner ved UiB må gjøres fritt tilgjengelig og gratis på internett for studenter. Unntaket er dersom det går på bekostning av den akademiske friheten.
- Det bør ikke gjøres unntak for publisering i velrenommerte publiseringskanaler på bekostning av Open Access, slik UiBs Open Access-politikk gir rom for i dag.

1.4 Forbruk

- Alt materiell som kjøpes inn eller distribueres av UiB bør være av beste miljøstandard, i tillegg til at Universitetet må fortsette å vektlegge miljøsertifiserte leverandører, varer og tjenester i alle innkjøpsprosesser.

- Mengden emballasje i kantinen er unødvendig og må reduseres til et minimum. Vi vil at all bruk av plastemballasje lokalt i kantinene skal fjernes. Som en konsekvens bør gjenbruksløsninger alltid være det rimeligste alternativet.
- Ved bygging av nye eller rehabilitering av gamle bygg ved Universitetet må miljøhensyn og fremtidsrettede løsninger prioriteres.

1.5 Reiser

- UiB bør etterstrebe og legge til rette for at større konferanser, arrangementer eller møter som involverer tilreisende fra- eller til Bergen, kan gjennomføres mest mulig miljøvennlig. Dette innebærer geografisk plassering av møter, men også gi deltakere muligheten for å reise med tog eller annen transport som har lavere utslipp til arrangementet. Dette handler også om når på dagen et møte legges.
- UiB kan som en stor og vesentlig institusjon påvirke samfunnet vårt i en riktig retning. Dette betyr at universitet bør etterstrebe å inngå avtaler med transportselskap (eksempelvis Vy) om å få rabatter eller avtaler som innebærer lavere økonomiske kostnader som gjør det mulig å reise mer miljøvennlig som ansatt ved universitetet. Flyreiser over korte avstander der tog er mulig å benytte, bør unngås så langt det er mulig.
- Om det benyttes fly for reiser av UiB, så skal universitetet kjøpe klimakvoter eller andre klimakompensasjons ordninger.
- Er det snakk om mindre møter som involverer få mennesker, bør UiB forsøke å legge til rette for en digital møteplass. Dette av hensyn til å begrense utslipp, men også av hensyn til universitetets utgifter.
- Majoriteten av UiBs parkeringsplasser bør være forbeholdt el- og andre nullutslippsbiler.
- Grønn Liste vil at Nygårdshøyden skal være bilfri.

1.6 Investeringer

- Universitetet i Bergen må gjennomgå alle sine fond og gå bort i fra fossil industri, i tillegg til å kreve at eksterne forvaltere av universitetets midler gjør det samme. Alle fond og investeringer bør være klima- og miljøsertifiserte, eller på andre måter bidra til ufravikelige goder for fremtiden og menneskeheten.
- Ved innkjøp av nye transportmidler bør universitetet prioritere å kjøpe fremkomstmidler som medfører lavest mulig utslipp av klimagasser og miljøgifter. Det betyr at det skal gjøres en helhetsvurdering av hva som er den mest hensiktsmessige, økonomiske og bærekraftige løsningen for transport i hvert enkelt tilfelle. Dette betyr at universitetet kan vurdere å leie transportmidler, bruke sykler eller kjøpe brukte kjøretøy om dette er det beste alternativet.
- Grønn Liste ønsker å bruke universitetets økonomiske ressurser på grønne lokale tiltak på universitetet, fremfor å bruke penger på et kvotesystem som har utfordringer i dag.
- Universitetet burde investere i og promotere Byttebua som et godt tilbud til studenter og ansatte.

2. Utdanning og læringsmiljø

Vi mener at de følgende punktene er viktige for å sikre at studenter ved Universitetet i Bergen får en best mulig utdanning.

2.1 Kvalitetssikring av undervisning

- Fordi forskningsformidling er viktig for å motivere og rekruttere studenter og stimulere nye fagmiljø, bør det oppfordres og gis tilbud om pedagogiske kurs for alle som foreleser ved universitetet.

2.2 Førstesemesterstudiet

- Det er viktig for samfunnet, universitetet og den enkelte student å mestre studenthverdagen på en god måte. Derfor bør universitetet tilby alle førstesemesterstudenter seminar som omhandler hvordan de kan håndtere og organisere studenthverdagen på en god måte. Dette også for å forebygge at mange studenter avslutter studier som de har påbegynt.

2.3 Pensumlitteratur og digitalt campus

- Det bør innføres en panteordning av pensumlitteratur for studenter. F.eks ved at byttebua kan bli et sted folk legger igjen brukte pensumbøker, som deretter kjøpes via vipps av studenter til halv pris av det akademika tilbyr.
- Løsninger som bidrar til å minimere klimagassutslipp og miljø bør i enhver sammenheng prioriteres. Dette kan handle om å påvirke forlag til å velge bedre materialer for eksempel.
- Selv om papirbøker fremdeles er noe mange trenger eller ønsker seg, bør e-bøker og e-kompendier være tilgjengelige for alle fag, og de bør være rimeligere enn papirbøker.
- Det bør være strengere krav til å sende ut informasjon på studenters foretrukne språk og målform.

2.4 Praksisordninger

- Grønn Liste vil jobbe for å utvide det poenggivende praksistilbudet ved UiB, på den måten at det blir lettere for studenter ved alle fakultet å få innvilget en relevant praksisplass i løpet av studiet sitt.
- Det må tas vurderinger i forhold til fagdisiplin og hvor i utdanningsløpet man er kommet for at praksisen skal bli relevant og fruktbar. Dette innebærer at ikke alle studenter har rett på å få tilbud om praksisplass. I noen tilfeller vil det ikke være relevant eller nyttig, hverken for studenten eller virksomheten.

2.5 Utveksling

Utvekslingsopphold skal i utgangspunktet være fritt opp til studenten. Men vi vet at lange flyreiser til andre kontinent er med og bidra til store klimagassutslipp. Derfor tar Grønn Liste til orde for å begrense utveksling til andre kontinent på bachelornivå.

- Alle utvekslingsopphold utenfor Europa på bachelornivå bør vurderes på bakgrunn av relevans og nytte for studenten, arbeidslivet og de involverte utdanningsinstitusjonene.
- UIBs Klimastipend som blir gitt til studenter som reiser med tog til utvekslingsdestinasjonen bør økes til 2000 kr.

2.6 Eksamen

- Hjemmeeksamen og innleveringsoppgaver som vurderingsform bør brukes oftere da dette er en måte å arbeide på som ligger tettere opptil en reell jobbsituasjon. Grønn Liste vil også ta til orde for å styrke den muntlige vurderingen av studentene, da dette er noe som er viktig i arbeidslivet, men også for forskningsformidling.

2.7 Bibliotek og Lesesaler

- lesesaler bør ikke kunne stenge før kl 22:00. Utover dette skal stengetidene være opp til det enkelte fakultet.
- UIB bør dele eksisterende døgnåpne lesesaler med alle fakulteter om kveldene utenom eksamenstid, og reklamere for dette på andre lesesaler og bibliotek
- UIB bør øke kvelds og helge-kapasiteten til bibliotek og lesesaler ytterligere under eksamensperioden.
- UIB bør inkludere solcellepanelutbygging i større oppusningsprosjekt på alle sine bygg som tillater det.
- UIB må bli mye bedre på å redusere energisløsing på lesesalene sine. Det at både lys og varmeovner står på over natten uten bruk, er helt uakseptabelt, spesielt når studenter samtidig sliter med for høye strømregninger. Det rettes spesielt fokus mot lesesaler som “ligger for seg selv”, slik som SVs lesesal på St. Jakobs plass.
- Det bør være en høyere kvalitetsstandard for samtlige lesesaler, mtp. stoler, pult og tilgjengelig luftemuligheter og strømuttak som er universelle og lik for alle fakultet.
- Ventilasjon av Universitetets bygg, særlig lesesaler og undervisningsrom, må bli bedre. UiB bør også styrke graden av planter inne på universitetets arealer. Dette er et positivt og rimelig tiltak for å skape en god atmosfære for studenter og ansatte.

2.8 Kvotering

Kvotering kan være et viktig verktøy i fagdisipliner der kjønnsfordelingen er svært skjev.

- God kjønnsbalanse er særlig viktig i alle fag. Om det er en overvekt av ett kjønn ved opptak på mer enn 70% i en lengre periode, skal kjønnskvotering vurderes.

3. Et synlig studentdemokrati

Vi ønsker et universitet der studentene aktivt og kontinuerlig evaluerer universitetet. Dette innebærer også at de skal ha en betydelig stemme i en rekke beslutningsprosesser. Da må avgjørelsesprosessene være demokratiske, inkluderende og mest mulig tilgjengelige for studenter flest.

3.1 Universitetsstyret

- For at Universitetsstyrets sakslister og referat skal være lettere tilgjengelig, bør de publiseres i den grad de kan bli publisert med tanke på konfidensielle saker, i for eksempel i Studvest eller På høyden.

3.2 Studentdemokrati

- Informasjon om studentdemokratiet må bli mer tilgjengelig for nye studenter ved Universitetet. Dette kan oppnås ved at det holdes kurs og innlegg som en del av informasjonsmøtene ved starten av første semester.
- Studentparlamentet bør sette i stand en arbeidskomite for å finne flere gode ideer på hvordan studentdemokratiet kan øke sin synlighet blant studentene.
- Politikk, ikke pizza! Studentparlamentet burde redusere møtemat-budsjettet sitt, og heller bruke de pengene de har til rådighet på billigere og sunnere alternativ fra sammen-kantinene.

3.3 Transparens

- Alle samarbeidsavtaler mellom UiB og ulike bedrifter, næringer og organisasjoner, samt prosessen ved inngåelse av slike avtaler må være offentlige og åpne for reell påvirkning fra studenter og studentdemokratiet i størst mulig grad.
- Før inngåelse av større forskningssamarbeid må det gjennomføres grundige vurderinger med hensyn til påvirkning på helse, miljø og klima. Disse vurderingsprosessene skal være offentlig tilgjengelig.
- De nasjonale forskningsetiske retningslinjene må til enhver tid tas hensyn til.

3.4 Personvern

- Grønn Liste er grunnleggende motstandere av overvåkning og ønsker å minimere dette til det høyst nødvendige.
- Universitetet bør ikke kunne lagre digital informasjon fra studentkortet utover det som er nødvendig med hensyn til betaling av tjenester og innvilgelse av adgang.
- UiB kan ikke videreformidle informasjon om studenter eller ansatte uten deres eksplisitte og utvetydige samtykke.

4. Studentvelferd

Hvordan vi studenter lever fra dag til dag påvirker både miljøet rundt oss og vår egen helse og livskvalitet. Det er mye Sammen, Bergen og Universitetet i Bergen kan gjøre for å forbedre både studenters hverdag og

studenthverdagens påvirkning på verden ellers.

4.1 Helse

- Universitetet bør bli bedre på å formidle tannhelsetilbudet til instituttet for klinisk odontologi, slik at flere studenter får et betraktelig billigere tannhelsetilbud, og slik at tannlegestudenter kan få tilstrekkelig praksis gjennom tilbudet.
- Psykisk helse er like viktig som fysisk helse. Dette innebærer at vi må tilby tilstrekkelig grad av helsehjelp, også psykisk helsehjelp. Vi må vurdere å bruke større deler av universitetets tilgjengelige kompetanse på psykiske helse for å styrke universitetets helsetilbud og møte studenters behov for psykisk helsehjelp.
- Lavterskeltilbudet for studenter kan bli bedre. Sammen sitt tilbud skal finansieres og promoteres mer, med fokus på at det er et lavterskeltilbud som alle kan benytte seg av.
- For at alle studenter skal ha tilgang til Sammens treningstilbud er det nødvendig med et mer fleksibelt medlemskap. Dette kan gjøres ved å tilby alle en gratis prøvetime, og å gjøre klippekort eller kvartalkort på trening tilgjengelig for studenter som ikke trener like mye inne.
- Ordningen med studiemestringskurs bør utvides. Slik at det bør være mulig for alle studenter å delta på stressmestringskurs eller eksamensforberedende kurs. Her kan universitetet bidra til å mobilisere studenter ved det psykologiske fakultet som fagressurser, noe som igjen kan bidra til at disse får praktisert egne kunnskaper.

4.2 Bærekraftig mat

Maten Sammen-kaféene leverer bør være mest mulig bærekraftig og skal bidra til minst mulig matsvinn.

- Vi ønsker å bedre og senke prisene på plantebasert mat ved alle Sammens kantiner. Sammen kantinene bør derfor tilby et minimum av 50% vegetarmat. Dette fordi det er mest rettferdig med hensyn til miljø, dyreetikk og matallergier, som mange studenter og ansatte har.
- Sammen bør prøve å ha mer sesongbasert og kortreist mat i kantinene.
- Spiselig mat fra gårsdagen må selges til en redusert pris fremfor å kastes. Den kan eventuelt gis bort gratis til studenter eller frivillige organisasjoner. Syklusen til all mat i Sammens kantiner skal være offentlig tilgjengelig for studenter og universitetet.
- Sammen bør tilby og klart markere vanndispensere på alle kantiner.
- Minst 50% av all maten som UiB bestiller inn til sine arrangement skal være vegetarmat

4.3 Sykkel og kollektivtransport

- Det er nødvendig med garderobe, dusj og låsemuligheter ved alle fakulteter, i tillegg til noen servicepunkter på campus, for studenter og ansatte som sykler.
- Grønn Liste mener miljøvennlige transportmidler bør premieres slik at det alltid er det billigste reise-alternativet, og at universitetet gjør dette mulig gjennom for eksempel egne samarbeidsavtaler med transportselskaper.
- Grønn liste vil jobbe for å senke skyss sine enkeltbillettpriser for studenter ned til honnørnivå, samt arbeide for at studentbilletten kan brukes i hele vestland på samme måte som ungdomsbilletten.

4.4 Studentboliger

Grønn Liste ser på studentboliger som et effektivt tiltak for å bedre studentøkonomien, også i det private markedet. Vi ønsker at nasjonal studentpolitikk i større grad skal handle om å redusere studenters leieutgifter framfor kun å fokusere på høyere studiestøtte.

- Alle nye studentboliger bør være klimanøytrale og bygges av bærekraftige materialer som tilsier at de varer i lang tid fremover.
- Kollektivforbindelse til læringsstedene må prioriteres ved plassering av nye studentboliger.

4.5 Kultur

Grønn Liste ønsker et mangfoldig, inkluderende og tilgjengelig kulturliv og kulturtilbud blant studentene i Bergen. Det skal være rom for all slags engasjement og kreativ utfoldelse, og gode muligheter for å drive sin personlige inspirasjon fram til noe større.

- Semesteravgiftspotten som blir fordelt av Velferdstinget skal bli delt ut på et vidt tilbud av studentorganisasjoner.
- Langsiktighet og trygghet for studentorganisasjoner må prioriteres i fordelingsprosessen.
- Velferdstinget må prioritere kultur mangfold.
- Kulturstyret må styrkes for å sikre et inkluderende og mangfoldig kulturliv og -tilbud for alle studenter i Bergen.